

Małgorzata Kaczanowska, Aurelia Kogus, Andrzej Rachwaniec

Nowa Huta - Pleszów I. Stanowisko 17

Informator Archeologiczny : badania 7, 32-33

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Osada kultury pucharów lejkowatych,
ślady osadnictwa wczesnobrązowego
i kultury trzcienieckiej.

Stanowisko znajduje się na wzniesieniu, charakterystycznym dla tzw. Małopolskich Wyżyn Lessowych, położonym na prawym brzegu doliny Szreniawy.

Badania skoncentrowane były we wschodniej części stanowiska i miały na celu określenie wschodniego i południowo-wschodniego krańca osady. Przeprowadzono kilka rowów sondażowych o łącznej długości 275 m i powierzchni ok. 8 arów.

Rowy sondażowe sięgające na odległość 100 m w kierunku południowym i 80 m w kierunku wschodnim od skupienia jam kultury pucharów lejkowatych nie ujawniły występowania obiektów tej kultury i pozwoliły ustalić, że w tej części stanowiska obiekty kultury pucharów lejkowatych występują na kulminacji wzniesienia i częściowo na stoku północnym, nie objęte osadnictwem były łagodny stok południowy i dalsze wschodnie partie wzniesienia. W kierunku wschodnim stwierdzono natomiast nieznaczne obiekty wczesnobrązowe. Nie stwierdzono również śladów rowów czy palisad otaczających osadę.

Wyeksplorowano 13 obiektów - 5 jam kultury pucharów lejkowatych, 5 jam wczesnobrązowych, 3 jamy kultury trzcienieckiej.

Wśród obiektów kultury pucharów lejkowatych - 4 to jamy typu gospodarczego zawierające bardzo dużo materiału ceramicznego i kości zwierzęcych. Natomiast obiekt nr 117 jest cząstkowym grobem zwierzęcym. W regularnie kolistej, centralnej jamie złożona była noga młodego bydła przykryta 3 dużymi kamieniami. Centralna jama z pochówkiem otoczona była kręgiem jam względnie rowem. W wypełnisku tego obiektu znajdowała się niewielka ilość skorup kultury pucharów lejkowatych.

NOWA HUTA - Pleszów I
Stanowisko 17

Muzeum Archeologiczne w Krakowie
Oddział w Nowej Hucie

Badania prowadzili mgr Małgorzata
Kaczanowska, mgr Aurelia Kogus i
mgr Andrzej Rachwaniec / autor
sprawozdania/. Finansowała Huta im.
Lenina. Siedemnasty sezon badań. Osada
wielokulturowa: neolit, epoka brązu, okres
halsztacki, okres lateński.

Kontynuowano prace badawcze na terenie dawnego osiedla robotniczego, w części zachodniej stanowiska. W związku z wcześniejszą zabudową badanego terenu warstwa kulturowa w górnej partii jest mocno zniszczona. W sumie odsłonięto i przebadano obszar o powierzchni 19 arów oraz wyeksplorowano 118 obiektów archeologicznych / nr: 894 -1004/, które głównie występowały na poziomie 60-80 cm od powierzchni ziemi.

Do najstarszych obiektów należy zaliczyć jamy kultury ceramiki wstęgowo rytej i stosunkowo najliczniej spotykane obiekty osadowe kultury lendzielskiej. Na

okres trwania kultury lendzielskiej datujemy 6 grobów szkieletowych/ 4 z nich występują w grupach po dwa/, zorientowane głową na południe w pozycji skurczonej / pozycja odczytana w czterech przypadkach/, twarzą ku W lub E. Trzy groby wyposażone były w naczynia, dwa w zabytki krzemienne w tym jeden w siekierkę kamienną, a w jednym przypadku nie stwierdzono żadnych zabytków.

Na szczególną uwagę zasługuje obiekt kultury lendzielskiej w kształcie rowu o szerokości 40 cm i głębokości 80 cm, nieprzebadany w całości, którego funkcja jak dotąd trudna jest do uściślenia.

Ponadto wśród neolitycznych kultur reprezentowanych na stanowisku pleszowskim wyróżnia się stosunkowo duża ilość obiektów kultury pucharów lejkowatych oraz kilka obiektów kultury ceramiki promienistej.

Osadnictwo epoki brązu reprezentowane jest przez wczesnobrązowy grób szkieletowy, jeden obiekt kultury trzcienieckiej oraz przez obiekty kultury łużyckiej. Poza typowymi obiektami osadowymi kultury łużyckiej na większą uwagę zasługują dwa groby ciałopalne, popielnicowe datowane na B IV oraz dwa groby szkieletowe. Jeden z nich / obiekt nr 900/ wyposażony był w trzy naczynia, orientacja pochówku głową ku S, w pozycji skurczonej datowany jest na B V. Natomiast w drugim przypadku zmarły położony był w pozycji skurczonej, głową ku SW, twarzą ku SE, wyposażony w trzy wyroby kościane / dęto, zawieszka, szydło/.

Kilka obiektów osadowych przypada na okres lateński, a wśród nich najbardziej reprezentatywnym jest obiekt nr 948 / duża warstwa popiołu, węgla drzewnego, zwęglone ziarna prosa/.

Badania będą kontynuowane.

NOWY DWOREK, pow. Świebodzin

Stanowisko 7

patrz

wczesne średniowiecze

OSJAKÓW, pow. Wieluń

Stanowisko 3

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne

w Łodzi

Badania prowadziła mgr Ewa Niesiołowska-Średniowska, Finansował WKZ w Łodzi. Szósty sezon badań. Osada wielokulturowa z epok: mezolitu, neolitu i brązu.

Wykopy usytuowano w części północnej stanowiska nawiązując do jego części przebadanej w 1970 r oraz w części południowej stanowiska w celu dokończenia eksploracji mało wyrazistego zaciemnienia odkrytego w roku ubiegłym. Obecnie zakończono jego eksplorację, jednakże z racji słabego wyodrębnienia się od warstwy kulturowej, w dalszym ciągu pozostaje nierozstrzygnięta sprawa, czy można to zaciemnienie uznać za pozostałość obiektu mieszkalnego. Tuż za nim, posuwając się dalej w kierunku południowym natrafiono na wyraźne zaciemnienie kształtu w przybliżeniu prostokątnego o wymiarach około 2 x 3 m, wykopane znacznie poniżej